

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M.**, rod. **K.**, nar. **X.**, bytom **Š.**, t.č. **T.**, zastúpenej JUDr. **L.**, advokátom, **M.**, proti žalovaným **1/ V.**, rod. **S.** nar. **X.**, bytom **M.**, **2/ Ing. M.**, nar. **X.**, bytom **M.**, obidvaja zastúpení JUDr. **M.**, advokátkou, **P.**, o poskytnutie peňažnej náhrady **53 000 € podľa zásad o bezdôvodnom obohatení**, vedenej na Okresnom súde **Ž.** pod sp. zn. **7 C 124/2010**, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v **Ž.** z 25. júna 2012, sp. zn. **5 Co 384/2011**, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a .**

Žalobkyňa je povinná zaplatiť spoločne a nerozdielne žalovaným náhradu trov dovolacieho konania, ktoré tvoria trovy právneho zastúpenia v sume **213,50 €** na účet právnej zástupkyne JUDr. **M.**, vedený vo **V.**, pobočka **Ž.** č.ú.: **X.**, do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd **Ž.** rozsudkom z 20. júla 2011 č.k. **7 C 124/2010-169** zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa voči žalovaným spoločne a nerozdielne domáhala poskytnutia peňažnej náhrady **53 000 €** podľa zásad o bezdôvodnom obohatení z titulu zániku darovacieho vzťahu podľa § 630 O.z., v dôsledku jej jednostranného právneho úkonu zo dňa 17. marca 2009 – domáhania sa vrátenia daru a to nehnuteľností zapísaných na **LV č. X.**, pre kat. úz. **R.**, t.j. bytu č. **X.** na prvom poschodí obytného domu č. **p. X.**, spoluvlastníckeho podielu **X.** na spoločných priestoroch obytného domu č. **p. X.** a parcele č. **K.**, na ktorej sa obytný dom nachádza, ktorých bezpodielovými spoluvlastníkmi boli žalobkyňa s nebohým manželom **M.** a žalobkyňu zaviazal zaplatiť podľa § 142 ods. 1 O.s.p. žalovaným náhradu trov konania vo výške **4 779,42 €**. Mal za to, že medzi žalobkyňou a jej nebohým manželom ako darcami

a žalovanými ako obdarovanými došlo 21. mája 1999 k uzatvoreniu platnej darovacej zmluvy ohľadne predmetných nehnuteľností z dôvodu naplnenia všetkých jej pojmových znakov, ktorými sú predmet darovania, bezodplatnosť a dobrovoľnosť. Ďalej mal za to, že zo žiadneho z jej ustanovení nevyplýva, že by darcovia predmet daru darovali do bezpodielového spoluvlastníctva obdarovaných, z ktorého dôvodu mala byť darovacia zmluva absolútne neplatná podľa § 39 O.z., pretože obchádza zákon vo vzťahu k ustanoveniu § 143 O.z., ktoré vymedzuje veci nepatriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Pokiaľ v darovacej zmluve nebola určená veľkosť darovaných podielov mal za to, že podiely obdarovaných sú rovnaké a táto skutočnosť nespôsobuje neplatnosť darovacej zmluvy. Ďalej mal za to, že k zániku darovacieho vzťahu podľa § 630 O.z. dochádza na základe jednostranného právneho úkonu darcu voči obdarovanému, ktorý hrubo porušil dobré mravy svojim správaním k darcovi alebo k členom jeho rodiny, pričom porušením dobrých mravov sa rozumie ich porušenie značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie, keď v danej veci neexistuje žiadny skutkový dôvod na vrátenie daru, lebo zo strany žalovaných nedošlo k hrubému porušovaniu dobrých mravov zo žiadneho dôvodu, ktorý žalobkyňa vymedzila vo výzve na vrátenie daru či už vo vzťahu k nej a k nebohému manželovi resp. jej dcéram. Zo žalobkyňou predloženého znaleckého posudku MUDr. M., znalkyne z odvetvia psychiatria mal ďalej za preukázané, že v čase robenia právnych úkonov táto netrpela takým ochorením, ktoré by spôsobovalo jej obmedzenie spôsobilosti na právne úkony spojené s nakladaním s predmetnými nehnuteľnosťami a vecným bremenom. Ďalej nepovažoval za potrebné vykonať dokazovanie výsluchom svedkov ohľadne preukazovania zabezpečenia starostlivosti o žalobkyňu, nakoľko sama potvrdila starostlivosť žalovaných počas jej pobytu u nich, v súčasnej dobe starostlivosť žalovaných odmieta.

Krajský súd v Ž. na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 25. júna 2012 sp. zn. 5 Co 384/2011 rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalobu žalobkyne zamietol podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil v celom rozsahu sa stotožniac s jeho odôvodnením a vo výroku o trovách ho zmenil tak, že žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovaným pri aplikácii § 150 ods. 1 O.s.p. trovy prvostupňového konania vo výške 1 067 € a odvolacieho konania 213,42 €. Na zdôraznenie správnosti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým žalobu zamietol, doplnil, že pokiaľ žalobkyňa namietala nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov a to výsluch svedkov dcér a zaťa, okresný súd mal z jej vlastného výsluchu dostatočne preukázané skutočnosti týkajúce sa starostlivosti žalovaných o ňu a bolo preto nadbytočné vykonať výsluch ďalších svedkov. Postup okresného súdu považoval

s poukazom na ustanovenie § 120 ods. 1 O.s.p. za správny, pretože účastníci sú síce povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná, keď nevykoná dôkazy, ktoré nie sú pre posúdenie veci rozhodné. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietala, že v konaní nebol vypočutý ani pracovník matričného úradu, ktorý mal zaslať oznámenie o úmrtí darcu M., kde malo byť uvedené, že pohreb vybavuje žalovaná, ani ošetrojúci lekár žalobkyne MUDr. Š. a ani MUDr. M., ktorá vyhotovila znalecký posudok, poukázal na ustanovenie § 205a ods. 1 O.s.p. s tým, že žalobkyňa vykonanie uvedených dôkazov nenavrholo v prvostupňovom konaní hoci sa nejedná o dôkazy, ktorých vykonanie nemohla navrhnúť bez vlastnej viny a zároveň poukázal na to, že neboli splnené ani podmienky uvedené v bodoch a/, b/, c/ citovaného ustanovenia tak, aby mohli byť považované za odvolací dôvod, keď skutočnosti, ktoré sa mali vykonaním uvedených dôkazov preukázať už v konaní boli preukázané a preto ich vykonanie by už pre prejednanie veci nebolo relevantné. Ďalej doplnil, že rozhodnutie okresného súdu spĺňa všetky požiadavky odôvodnenia podľa § 157 ods. 2 O.s.p. Pokiaľ žalobkyňa žiadala pre prípad potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu pripustiť dovolanie podľa § 238 ods. 3 O.s.p., odvolací súd nevyslovil vo výrokovej časti svojho rozsudku prípustnosť dovolania nakoľko bol toho názoru, že v prejednávanej veci sa o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu nejednalo a žalobkyňa neuviedla, v čom túto otázku vzhliada. Vo vzťahu k výroku rozhodnutia okresného súdu o náhrade trov prvostupňového konania rozhodol podľa § 220 O.s.p. o jeho zmene, nakoľko považoval odvolanie žalobkyne za čiastočne dôvodné. Mal za to, že je daná existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 O.s.p. a preto rozhodol o povinnosti žalobkyne nahradiť žalovaným jednu tretinu z priznaných trov konania, keď prihliadol na to, že žalobkyňa je vo veku 86 rokov, jej jediným príjmom je starobný dôchodok vo výške 440 € mesačne, žiadny hnutel'ný ani nehnuteľný majetok väčšej hodnoty nemá, trpí viacerými závažnými ochoreniami, ktorých liečba si nepochybne vyžaduje vynaloženie pomerne vysokých nákladov, ako aj na to, že i keď okresný súd v konaní nekonštatoval hrubé porušenie dobrých mravov, ktoré by odôvodňovali vrátenie daru podľa § 630 O.z., vo vzťahu medzi dárkyňou a obdarovanými došlo k nezhodám, ktoré vyústili do jej odchodu z ich domácnosti. Odvolací súd zároveň zistil, že okresný súd nepostupoval správne v prípade rozhodovania o trovách právneho zastúpenia pokiaľ sa týka základnej sadzby tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby, ktorá mala byť podľa § 10 ods. 1 v spojení s § 13 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Zb. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb 526,13 € (nie priznaných 789,20 €) a žalovaným by potom patrila náhrada trov právneho zastúpenia v prvostupňovom konaní za 5 úkonov právnej služby včetně

režijných paušálov vo výške 2 667,50 € + 20% DPH 535,50 € t.j. 3 201 €, z ktorých jedna tretina predstavovala sumu 1 067 €. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 150 ods. 1 O.s.p., pričom aj pri rozhodovaní o náhrade týchto trov uplatnil rovnakú argumentáciu ako v prípade rozhodovania o trovách prvostupňového konania. Odmena za 1 úkon právnej služby potom predstavovala sumu 640,25 € a jedna tretina z nej sumu 213,42 €.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, ktorá navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zrušil rozsudok odvolacieho aj prvostupňového súdu. Dovolanie odôvodnila tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p., pretože jej postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, ďalej tým, že odvolací ani prvostupňový súd nevykonali ňou navrhnuté dôkazy, čím jej bola odňatá možnosť preukázať jej tvrdenia a v dôsledku tohto nezákonného procesného postupu súdy rozhodli jednostranne a nezákonne a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Pokiaľ ide o výrok o náhrade trov konania pred prvostupňovým aj odvolacím súdom mala za to, že ich rozhodnutia sú nezákonné, pretože neakceptovali ustanovenie § 150 O.s.p., podľa ktorého ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov celkom alebo z časti priznať a priznanie trov žalovaným by bolo aj v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 O.z., pretože žalovaní nadobudli jej byt nezákonným spôsobom, účelovo jej zrušili právo doživotného bývania a užívania predmetných nehnuteľností, keď mali jednoznačný zámer hneď od počiatku dať tento byt do nájmu a takto z neho ťažiť.

Žalovaní navrhli dovolanie žalobkyne ako nedôvodné podľa § 243b zamietnuť, keďže prvostupňový súd vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie, na základe ktorého došlo k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, keď vychádzal zo všetkých žalobkyňou a jej právnym zástupcom uvádzaných skutočností, na základe čoho odvolací súd jeho rozhodnutie, ktorým zamietol žalobu žalobkyne potvrdil. Ak súdy v priebehu konania nevykonali všetky dôkazy navrhnuté účastníkmi, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 O.s.p. nie je podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom a za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré účastníci mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení. Ďalej mali za to, že nie je pravdivé tvrdenie žalobkyne, že súdy nižších stupňov neakceptovali pri

rozhodovaní o trovách konania ustanovenie § 150 O.s.p., keďže odvolací súd podrobne odôvodnil, v čom vzhliadal existenciu dôvodov pre jeho aplikáciu a s poukazom na toto zákonné ustanovenie o prisúdení trov rozhodol, pričom preskúmal aj správnosť uplatnených a vyčíslených trov zo strany žalovaných.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie je prípustné, pretože podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Žalobkyňa dovolaním napadla výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky niektorého z rozsudkov uvedených v citovaných ustanoveniach. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o rozsudok vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovolanie žalobcov by vzhľadom na uvedené zistenie bolo prípustné, len ak by v konaní súdov nižších stupňov došlo k vade konania podľa § 237 O.s.p. Povinnosť

skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z týchto väd vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú významné len procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných pod písmenami a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, aj keď by k nim v konaní došlo a prípade aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorých procesných väd podľa § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k tejto vade, ale jednoznačne (všetky pochybnosti vylučujúce) zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Vady konania vymenované v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané, ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

Žalobkyňa namietala vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a to, že svojim postupom jej odvolací aj prvostupňový súd odňal možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký procesný postup súdu, ktorý znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich procesných práv a oprávnených záujmov. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho konania, ktoré zavinil súd svojim procesným postupom v rozpore so zákonom, spravidla účastníkovi konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré Občiansky súdny poriadok priznáva na účelne uplatnenie alebo bránenie práva proti druhej strane v spore. Vydanie zmätočného

rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje opodstatnenie a preto je vždy nevyhnutné takéto rozhodnutie zrušiť, najmä z hľadiska ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé konanie podľa čl. X. ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj napr. III. ÚS 156/06, III. ÚS 331/04, II. ÚS 174/04). Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky tiež vyplýva, že ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Dovolateľka súdom nižších stupňov vyčítala, že nevykonali všetky ňou navrhnuté dôkazy, čím jej bola odňatá možnosť svoje tvrdenia preukázať a v dôsledku tohto nezákonného procesného postupu súdy rozhodli jednostranne a nezákonne. Pokiaľ ide o námietku nevykonania všetkých navrhovaných dôkazov, súdna prax je jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000). Pre úplnosť je vhodné zdôrazniť, že k procesným právam účastníka nepatrí, ako sa dovolateľka mylne domnieva, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz. Rozhodnutie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p., § 211 ods. 2 O.s.p.). Ak súd prípadne aj rozhodne, že navrhnuté dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. K ďalšej námietke žalobkyne treba dodať, že súd neodníma účastníkovi možnosť pred ním konať ani tým, že (prípadne) nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov; jeho rozhodnutie môže byť síce z tohto dôvodu vecne nesprávne, ale to ešte samo o sebe nevedie k zmätočnosti rozhodnutia a nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Pokiaľ dovolateľka namietala, že súdy pri rozhodovaní vychádzali z neúplných skutkových zistení, keďže si nezabezpečili ďalšie dôkazy pre správne posúdenie veci, po stránke obsahovej ide o námietku, že v konaní došlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. vymenovanej) procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; takáto dovolateľkou tvrdená vada (i keby k nej v konaní došlo) by bola síce relevantným dovolacím

dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), sama o sebe by ale nezakladala prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p.

Na dovolací dôvod žalobkyne, ktorý mal spočívať v nesprávnom právnom posúdení veci súdmi nižších stupňov, dovolací súd tiež nemohol prihliadať, pretože uvedené by mohlo byť len odôvodnením dovolania v prípade, ak by dovolanie bolo prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasledujúcich O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, no prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného hľadiska neskúmal), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či súd (ne)použil správny právny predpis alebo či ho (ne)správne interpretoval, alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Pokiaľ dovolanie žalobkyne smeruje proti výroku o trovách konania treba uviesť, že podľa ustanovenia § 167 ods. 1 O.s.p. sa o náhrade trov konania rozhoduje uznesením. O tejto povinnosti súd rozhoduje na návrh a spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie na ňom končí (§ 151 ods. 1 veta prvá O.s.p.). Z uvedeného vyplýva, že spravidla súd pojme rozhodnutie o trovách konania do rozsudku, ktorým rozhoduje vo veci samej (§ 155 ods. 1 O.s.p.). Výrok o náhrade trov konania sa stáva súčasťou výroku rozsudku. To ale neznamená, že táto časť výroku zároveň stráca povahu rozhodnutia vydaného vo forme uznesenia. Práve naopak, túto povahu rozhodnutia si aj naďalej zachováva, pretože výrok o náhrade trov konania je obsiahnutý vo výroku rozsudku len z dôvodov procesnej hospodárnosti.

Podmienky prípustnosti dovolania, smerujúce proti uzneseniu odvolacieho súdu (ako tomu je v prejednávanej veci) sú upravené v ustanovení § 239 O.s.p. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Bez ohľadu na charakter uznesenia, že je dovolanie neprípustné v prípadoch uvedených v § 239 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého ustanovenia odseku 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Dovoláním napadnuté rozhodnutie má zmeňujúci charakter, mení sa ním však uznesenie okresného súdu o trovách konania, v ktorom prípade je prípustnosť dovolania vylúčená s výnimkou situácie, ak by sa v konaní preukázala vada podľa § 237 O.s.p., spôsobujúca zmatečnosť rozhodnutia.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Žalobkyňa väd podľa § 237 O.s.p. nenamietala a dovolací súd nezistil existenciu žiadneho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/ až g/. Dovolanie proti uzneseniu o trovách konania preto ani podľa § 237 O.s.p. prípustné nie je. Pokiaľ dovolateľka

námietala, že rozhodnutia súdov nižších stupňov o trovách konania sú nezákonné, pretože neakceptovali ustanovenie § 150 O.s.p. a priznanie trov žalovaným by bolo v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 O.z., dovolací súd mal za to, že sa jedná o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci. K uvedenému dovolací súd uvádza, že uvedená námietka nespôsobuje existenciu vady podľa § 237 O.s.p. Námietku účastníka konania, ktorou vytýka súd existenciu omylu pri aplikácii práv treba ako to už bolo konštatované považovať za dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/, ktorý však sám o sebe prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasledujúcich O.s.p.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalobkyne smerovalo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému podľa § 238, § 239 ods. 3 O.s.p. prípustné nie je; keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.), bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Žalovaní mali v dovolacom konaní úspech, preto im patrí právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Tie trovy konania by v danom prípade spočívali v odmene advokátky za právnu službu, ktorú poskytla žalovaným vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu zo 4. októbra 2012 (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhl. č. 655/2004 Zb. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby dovolací súd stanovil podľa § 10 ods. 1 v spojení s § 13 ods. 2 vyhlášky vo výške uplatnených 526,13 €, čo s náhradou výdavkov za miestne a telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške $\frac{1}{100}$ výpočtového základu (§ 16 ods. 3 vyhlášky) 7,63 €, 20% DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky) 106,75 € spolu predstavuje 640,51 €. Dovolací súd za účelne vynaložené trovy nepovažoval odmenu advokátskej kancelárie za ďalší úkon právnej služby a to za prevzatie a prípravu zastúpenia z dôvodu, že právne zastúpenie žalovaných prevzala v konaní pred súdom prvého stupňa a žalovaných zastupovala aj v konaní pred odvolacím súdom. Podľa § 150 ods. 1 O.s.p. súd priznal žalovaným náhradu trov konania v $\frac{1}{3}$ t.j. v sume 213,50 €. Podľa § 150 O.s.p. ak sú to dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkovo alebo sčasti priznať. Súd

prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy advokátov pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Dôvody osobitného zreteľa a výnimočnosť prípadu dovolací súd videl v tom, že žalobkyňa je vo veku 87 rokov, má starobný dôchodok vo výške 440 € mesačne, žiaden hnutelný ani nehnuteľný majetok vyššej hodnoty nemá, trpí viacerými závažnými ochoreniami, ktorých liečba si nepochybne vyžaduje vynaloženie pomerne vysokých nákladov, pričom žalovaní sú obidvaja zárobkovo činní, nemajú inú vyživovaciu povinnosť, nie sú samoživitelia a v prípade, ak by sa žalobkyňa dostala z dôvodu zaplata trov konania do finančnej núdze, boli by jej žalovaní, ktorých obdarovala povinní poskytnúť finančnú podporu (bod 3. Darovacej zmluvy).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. októbra 2013

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová